

**KONFERENCJA W SPRAWIE PRZYSTĄPIENIA
DO UNII EUROPEJSKIEJ
– ALBANIA –**

**Bruksela, 12 września 2025 r.
(OR. en)**

AD 15/25

LIMITE

CONF-ALB 12

DOKUMENT AKCESYJNY

Dotyczy: WSPÓLNE STANOWISKO UNII EUROPEJSKIEJ
– Klaster 4: Zielony program działań i zrównoważona konektywność

WSPÓLNE STANOWISKO UNII EUROPEJSKIEJ

(w następstwie stanowiska negocjacyjnego Albanii AD 10/25 CONF-ALB 9)

Klaster negocjacyjny: 4

Zielony program działań i zrównoważona konektywność

**w tym rozdziały: 14 – Polityka transportowa, 15 – Energia, 21 – Sieci transeuropejskie,
27 – Środowisko i zmiana klimatu**

Niniejsze stanowisko Unii Europejskiej jest oparte na jej ogólnym stanowisku na konferencję akcesyjną z udziałem Albanii (AD 5/22 CONF-ALB 2) i podlega zasadom negocjacyjnym zatwierdzonym podczas tej konferencji, a zwłaszcza zasadom następującym:

- opinie wyrażone przez Albanię lub UE na temat danego rozdziału negocjacyjnego w żaden sposób nie będą przesądzać o stanowisku, jakie może zostać przyjęte w sprawie innych rozdziałów;
- porozumień – nawet częściowych – osiągniętych w trakcie negocjacji nad poszczególnymi rozdziałami nie należy uznawać za ostateczne, dopóki nie zostanie osiągnięte ogólne porozumienie dotyczące wszystkich rozdziałów;

jak również wymogom określonym w pkt 2, 3, 5, 10, 16, 23, 26, 31, 38, 45, 46, 47 i 48 ram negocjacyjnych.

UE zachęca Albanię, by kontynuowała proces dostosowywania ustawodawstwa do unijnego dorobku prawnego oraz by skutecznie wdrażała i egzekwowała ten dorobek, a także – ogólnie – by jeszcze przed przystąpieniem do UE opracowała polityki i instrumenty, które będą możliwie najbliższe unijnym politykom i instrumentom.

UE odnotowuje, że w swoim stanowisku AD 10/25 CONF-ALB 9 Albania akceptuje unijny dorobek prawny objęty klastrem 4 obowiązujący na dzień 16 czerwca 2025 r. oraz że deklaruje ona, że będzie gotowa do wdrożenia go przed datą przystąpienia do Unii Europejskiej, z wyjątkiem dorobku dotyczącego rozdziału 27, w którym wystąpiła o środki przejściowe w obszarach jakości powietrza, jakości wody, gospodarowania odpadami, chemikaliów, zanieczyszczenia przemysłowego i zarządzania ryzykiem.

Odpowiadając zbiorczo na wnioski Albanii dotyczące środków przejściowych, UE przypomina o swoim ogólnym stanowisku negocjacyjnym, zgodnie z którym środki przejściowe są uzgadniane w drodze wyjątku, na określony czas i w ograniczonym zakresie, i towarzyszy im plan wyraźnie określający etapy stosowania unijnego dorobku prawnego. Środki przejściowe nie mogą polegać na wprowadzaniu zmian do zasad lub polityk UE, zaburzać ich właściwego funkcjonowania ani prowadzić do istotnych zakłóceń konkurencji. UE odnotowuje, że Albania zamierza przyjąć plany wykonania poszczególnych dyrektyw i rozporządzeń jako integralną część albańskiego stanowiska negocjacyjnego, i podkreśla, że jest to warunek kontynuowania prac nad okresami przejściowymi, mający służyć zwłaszcza przedstawieniu aktualnych, szczegółowych i określających budżet planów dostosowania do odnośnych dyrektyw i rozporządzeń. Z myślą o umożliwieniu merytorycznej analizy wspomnianych wniosków UE zaznacza, że Albania powinna przedłożyć plany wykonania poszczególnych dyrektyw i rozporządzeń na wczesnym etapie negocjacji i uwzględnić w nich wszystkie elementy określone poniżej.

Przedłożenie tych planów nie przesądza o stanowisku UE w sprawie zaakceptowania wniosków Albanii o okresy przejściowe. UE odnotowuje także, że Albania będzie regularnie informować o realizacji tych planów.

1. Rozdział 14 – Polityka transportowa

UE odnotowuje wysiłki, które podjęła Albania, aby dostosować przepisy do unijnego dorobku prawnego w zakresie **transportu drogowego**, i podkreśla, że konieczne są dalsze postępy.

UE odnotowuje, że Albania musi w pełni dostosować swoje przepisy do dyrektywy w sprawie eurowiniety¹, dyrektywy w sprawie systemu elektronicznego poboru opłat drogowych², a także unijnego dorobku prawnego dotyczącego taryf i środków podejmowanych w sytuacji kryzysowej³, czystych pojazdów⁴, inteligentnego systemu transportowego⁵ oraz infrastruktury paliw alternatywnych⁶. Albańskie ustawodawstwo jest w tej chwili jedynie częściowo dostosowane do przepisów o obciążeniach i wymiarach⁷. Definicje są już uzgodnione z dyrektywą, ale kluczowe elementy, takie jak wymogi co do obciążeń i długości, nie zostały jeszcze wprowadzone do prawa krajowego.

¹ Dyrektywa 1999/62/WE.

² Dyrektywa (UE) 2019/520.

³ Rozporządzenie (EWG) nr 4058/89 i rozporządzenie (EWG) nr 3916/90.

⁴ Dyrektywa (UE) 2019/1161.

⁵ Dyrektywa (UE) 2010/40.

⁶ Rozporządzenie (UE) nr 2023/1804.

⁷ Dyrektywa 96/53/WE.

UE podkreśla, że konieczne jest dalsze dostosowanie przepisów oraz utworzenie krajowych punktów dostępu, tak jak wymagał tego wcześniejszy unijny dorobek prawny dotyczący inteligentnego systemu transportowego.

UE z zadowoleniem odnotowuje wysiłki, które Albania podejmuje, aby zapewnić pełną zgodność z wymogami unijnego dorobku prawnego dotyczącego zarządzania bezpieczeństwem infrastruktury drogowej. UE przypomina, że w obszarze znaków wyróżniających oraz bezpieczeństwa drogowego przepisy muszą zostać w pełni dostosowane do unijnego dorobku prawnego, w tym do dyrektywy w sprawie transgranicznej wymiany informacji w odniesieniu do przestępstw lub wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu ruchu drogowego⁸.

UE z zadowoleniem odnotowuje, że Albania dostosowała swoje przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego szkolenia kierowców⁹, i z satysfakcją przyjmuje informacje o dostosowaniu przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego praw jazdy¹⁰. UE podkreśla, że krajowe ustawodawstwo musi zostać w pełni dostosowane do unijnych przepisów o wymiarach i obciążeniach pojazdów¹¹. UE kładzie nacisk na potrzebę dostosowania przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego przewoźników drogowych¹² oraz dostępu do rynku przewozów¹³. UE zaznacza, że należy w pełni wdrożyć unijny dorobek prawny dotyczący międzynarodowego przewozu osób¹⁴, w szczególności nowe przepisy wprowadzone pierwszym pakietem na rzecz mobilności.

UE odnotowuje, że Albania częściowo dostosowała swoje ustawodawstwo do przepisów socjalnych, w tym do przepisów o czasie prowadzenia pojazdu i okresach odpoczynku¹⁵, i zachęca do dalszych wysiłków na rzecz pełnego dostosowania. UE wzywa Albanę do zapewnienia pełnego dostosowania przepisów o tachografach i do zakończenia procesu przechodzenia na inteligentne tachografy.

W zakresie **transportu kolejowego** UE z zadowoleniem przyjmuje podjęte kroki dotyczące oddzielenia zarządzania infrastrukturą od eksploatacji kolei, które jest fundamentem jednolitego europejskiego obszaru kolejowego. UE wzywa do dalszego wzmacniania bezpieczeństwa kolei, ram instytucjonalnych i standardów interoperacyjności, a także do zacieśnienia współpracy z Agencją Kolejową Unii Europejskiej. UE podkreśla, że Albania musi dostosować przepisy do aktów o europejskiej sieci kolejowej ukierunkowanej na konkurencyjny transport towarowy¹⁶ oraz wdrożyć te akty, zapewniając tym samym większą integrację z unijną siecią transportową.

⁸ Dyrektywa (UE) 2015/413.

⁹ Dyrektywa (UE) 2022/2561.

¹⁰ Dyrektywa 2006/126/WE.

¹¹ Ponieważ niektóre wartości dotyczące pojazdów ciężkich różnią się od wartości określonych w załączniku I do dyrektywy 96/53/WE.

¹² Rozporządzenie (WE) nr 1071/2009.

¹³ Rozporządzenie (WE) nr 1072/2009.

¹⁴ Rozporządzenie (WE) nr 1073/2009 i rozporządzenie (UE) nr 361/2014.

¹⁵ Rozporządzenie (WE) nr 561/2006.

¹⁶ Dyrektywa 2010/34/UE zmieniona dyrektywą (UE) 2016/2370 i odnośne akty wykonawcze.

UE zwraca się do Albanii o dostosowanie przepisów do **dyrektywy w sprawie transportu kombinowanego**¹⁷, w tym pełne dostosowanie się do unijnego procesu przechodzenia na transport kolejowy i wodny.

UE z zadowoleniem odnotowuje, że Albania dostosowała swoje przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **praw pasażerów** lotniczych, i zachęca Albanie do dalszego dostosowywania przepisów, tak by uwzględniały prawa pasażerów w transporcie autobusowym, autokarowym, wodnym i kolejowym¹⁸, w tym do dostosowywania ustawodawstwa do unijnych przepisów o odpowiedzialności przewoźników oraz w odniesieniu do wzmacniania organów egzekwujących oraz ich działalności nadzorczej.

UE odnotowuje postępy Albanii w dostosowywaniu przepisów do unijnego dorobku prawnego w obszarze **lotnictwa** pod kątem dostępu do rynku. UE z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Albania dostosowała swoje przepisy do unijnego dorobku prawnego w sprawie opłat lotniskowych i obsługi naziemnej. UE podkreśla, że Albania musi dostosować przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego bezpieczeństwa lotniczego, lotnisk, załóg lotniczych, dronów, bezpieczeństwa informacji, usług, badań z zakresu zarządzania ruchem lotniczym w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (SESAR), działania rynku, hałasu w środowisku, czasu pracy i ochrony lotnictwa, a także zgłaszania zdarzeń lotniczych oraz dochodzeń w sprawie wypadków i incydentów lotniczych. UE odnotowuje również, że Albania częściowo dostosowała przepisy w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego, i podkreśla, że należy kontynuować wysiłki dostosowawcze w tym obszarze.

UE odnotowuje, że Albania częściowo dostosowała przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **transportu morskiego i ochrony na morzu**, i zachęca do dokonania dalszych usprawnień w albańskich ramach prawnych w zakresie ułatwiania handlu, a przede wszystkim w zakresie interoperacyjności, sprawozdawczości i specyfikacji technicznych. UE podkreśla, że Albania musi dostosować przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego portów morskich i bezpieczeństwa morskiego, w tym w takich obszarach jak wspólnotowy system monitorowania statków, wymogi projektowania zbiornikowców oraz kontrola państwa bandery. UE zachęca do dalszych wysiłków w zakresie dostosowywania przepisów do unijnego dorobku prawnego mającego na celu zredukowanie wpływu na środowisko i zanieczyszczenia, przy jednoczesnym spełnieniu wymogów Międzynarodowej Organizacji Morskiej i Komitetu ds. Bezpiecznych Mórz i Zapobiegania Zanieczyszczeniom Morza przez Statki.

¹⁷ Dyrektywa 92/106/EWG.

¹⁸ Rozporządzenie (UE) nr 181/2011, rozporządzenie (UE) nr 1177/2010 i rozporządzenie (UE) nr 2021/782.

UE z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Albania została usunięta z „czarnej listy” przewidzianej w memorandum paryskim w sprawie kontroli przeprowadzanej przez państwo portu, i odnotowuje, że obecnie znajduje się ona na „szarej liście”. UE podkreśla, że Albania musi przyspieszyć dostosowywanie przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego kontroli przeprowadzanej przez państwo portu, i zachęca ją do podjęcia wszelkich niezbędnych działań w celu przystąpienia do memorandum paryskiego.

UE zachęca Albanie do pełnego dostosowania przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego wzmocnienia ochrony portów¹⁹ oraz wzmocnienia ochrony statków i obiektów portowych²⁰, który to dorobek ma szerszy zakres niż międzynarodowe obowiązkowe środki Międzynarodowego kodeksu dla ochrony statków i obiektów portowych Międzynarodowej Organizacji Morskiej.

UE odnotowuje, że Albania nie ma **śródlądowych** żeglownych **dróg wodnych**, lecz tylko rekreacyjną żeglugę po jeziorach, i że nie dzieli z UE żadnych akwenów, chociaż obowiązują ją międzynarodowe umowy transportowe dotyczące jezior z Macedonią Północną i Czarnogórą. UE podkreśla, że Albania musi dostosować przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego statków, dostępu do rynku, miejsc pracy i umiejętności oraz norm środowiskowych. Unijny dorobek prawny dotyczący systemów informacji rzecznej będzie miał zastosowanie do Albanii dopiero wtedy, gdy zaplanuje ona integrację swoich jezior z transeuropejskimi sieciami transportowymi.

UE podkreśla, że należy uwzględnić przesłanki środowiskowe w działaniach prowadzonych w sektorze transportu, i zachęca Albanie, aby zrobiła to na etapie wdrażania unijnego dorobku prawnego w obszarze transportu.

UE zachęca Albanie do tego, aby dalej **zwalczała korupcję w obszarze polityki transportowej** poprzez zastosowanie konkretnych środków na rzecz uczciwości, rozliczalności i przejrzystości, także w odniesieniu do zamówień publicznych, licencjonowania i pozwoleń oraz kontroli.

¹⁹ Dyrektywa (WE) 2005/65.

²⁰ Rozporządzenie (WE) nr 725/2004.

2. Rozdział 15 – Energia

Jeżeli chodzi o **horyzontalne prawodawstwo energetyczne**, UE pozytywnie ocenia albański krajowy plan w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021–2030 i zachęca Albanie do zakończenia przeglądu tego planu i jego zaktualizowanie zgodnie z celami i zaleceniami Wspólnoty Energetycznej na rok 2030. UE wzywa Albanie do dalszego dostosowywania krajowego ustawodawstwa do rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną²¹ i do przedstawienia wyników wdrażania.

UE podkreśla, że konieczne jest uwzględnienie celów zakresie **efektywności energetycznej** ustalonych przez Wspólnotę Energetyczną na rok 2030. UE wzywa Albanie do przyspieszenia dostosowywania prawnego i instytucjonalnego do unijnego dorobku prawnego dotyczącego efektywności energetycznej, w szczególności do dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej²² i dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków²³, w tym koniecznych kar mających zastosowanie w tej kwestii. UE zachęca Albanie do dalszego rozwoju ustawodawstwa w drodze realizacji długoterminowej strategii renowacyjnej oraz dostosowania przepisów do norm ekoprojektu i norm produktowych. UE z zadowoleniem odnotowuje, że Albania dostosowała swoje przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego etykietowania energetycznego²⁴ – jest to krok w kierunku polepszenia efektywności energetycznej.

UE z zadowoleniem odnotowuje ambicję Albanii, jeśli chodzi o cele w zakresie **energii odnawialnej**, i podkreśla, że konieczne jest zakończenie dostosowywania przepisów do unijnego dorobku prawnego w tym obszarze, a w szczególności w odniesieniu do biopaliw. UE podkreśla, że należy zakończyć prace dotyczące unijnego dorobku prawnego dotyczącego procedury wydawania zezwoleń²⁵, aby przyspieszyć wdrażanie rozwiązań w zakresie energii odnawialnej. UE zwraca się do Albanii, aby zapewniła swoją zdolność do promowania energii ze źródeł odnawialnych²⁶.

UE wzywa Albanie, aby zapewniła **bezpieczeństwo dostaw** gazu, energii elektrycznej i ropy naftowej, utrzymując odpowiednie zapasy, i aby zaczęła tworzyć te zapasy. W kwestii gazu UE zwraca się do Albanii, aby wdrożyła najważniejsze przepisy dotyczące mechanizmu podziału obciążenia i zakończyła procedury certyfikacyjne. W kwestii energii elektrycznej UE zwraca się do Albanii o dostosowanie przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego gotowości na wypadek zagrożeń²⁷. UE podkreśla, że należy dalej dostosowywać ustawodawstwo do unijnego dorobku prawnego dotyczącego zapasów naftowych²⁸.

²¹ Rozporządzenie (UE) nr 2018/1999.

²² Dyrektywa (UE) 2018/2002.

²³ Dyrektywa 2010/31/UE zmieniona dyrektywą (UE) 2018/844. Te ramy prawne zostały uchylone dyrektywą (UE) 2024/1275 (wersja przekształcona).

²⁴ Rozporządzenie (UE) 2017/1369.

²⁵ Rozporządzenie (UE) nr 2022/2577.

²⁶ Dyrektywa (UE) 2023/2413 zmieniająca dyrektywę (UE) 2018/2001, rozporządzenie (UE) 2018/1999 i dyrektywę 98/70/WE.

²⁷ Rozporządzenie (UE) nr 2019/941.

²⁸ Dyrektywa Rady 2009/119/WE.

UE odnotowuje postępy Albanii co do **pakietu dotyczącego integracji energii elektrycznej**²⁹ i apeluje o pełne dostosowanie przepisów i wdrożenie. UE z zadowoleniem przyjmuje rozdzielenie i certyfikację operatorów systemu przesyłowego i zwraca uwagę na kroki podjęte w celu tworzenia konkurencyjnego rynku energii elektrycznej. UE wzywa Albanie, aby zapewniła zgodność z wytycznymi dotyczącymi alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi, bilansowania energii elektrycznej oraz długoterminowej alokacji zdolności przesyłowych, z wytycznymi dotyczącymi pracy systemu oraz z kodeksem sieci dotyczącym stanu zagrożenia i stanu odbudowy systemów elektroenergetycznych; wzywa ją także, aby wprowadziła rynek dnia bieżącego w celu dalszej integracji z regionalnymi i unijnymi systemami elektroenergetycznymi.

UE odnotowuje wysiłki Albanii na rzecz dostosowania przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **wewnętrznego rynku gazu**³⁰ i wzywa do całkowitego wdrożenia w szczególności pełnego modelu przewidzianego w rozporządzeniu REMIT oraz wymogów Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki³¹. UE zwraca uwagę na stałe wdrażanie przepisów rynku gazu ziemnego w ramach uprawnień Organu Regulacyjnego ds. Energii.

UE dostrzega, że Albania w części dostosowała przepisy do **dorobku prawnego Euratomu** dotyczącego **bezpieczeństwa jądrowego i radiacyjnego oraz odnośnych zabezpieczeń**.

UE zwraca się do Albanii o zakończenie dostosowań prawnych, instytucjonalnych i operacyjnych do wymogów Euratomu. Mowa tu m.in. o odpowiednim włączeniu do ustaw krajowych całego prawodawstwa pierwotnego i wtórnego Euratomu, które ma zastosowanie do wszystkich państw członkowskich UE, niezależnie od tego, czy wytwarzają one energię jądrową czy nie. Ponadto UE zachęca Albanie do intensywniejszych wysiłków na rzecz przystąpienia do systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach radiologicznych Unii Europejskiej (ECURIE) i europejskiej platformy wymiany danych radiologicznych (EURDEP). UE zachęca Albanie do tego, aby dalej **zwalczała korupcję w obszarze polityki** energetycznej poprzez zastosowanie konkretnych środków na rzecz uczciwości, rozliczalności i przejrzystości, także w odniesieniu do zamówień publicznych, licencjonowania i pozwoleń oraz kontroli.

²⁹ Dyrektywa (UE) 2019/944, rozporządzenie (UE) 2019/943, rozporządzenie (UE) 2019/942 i rozporządzenie (UE) 2019/941.

³⁰ Dyrektywa 2009/73/WE, w tym kodeksy sieci gazu, rozporządzenie (UE) 2017/460, rozporządzenie (UE) 2017/459, rozporządzenie (UE) 703/2015, rozporządzenie (UE) 1227/2011.

³¹ Rozporządzenie (UE) 2019/942.

3. Rozdział 21 – Sieci transeuropejskie

UE podkreśla, że Albania musi dostosować swoje przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **transeuropejskiej sieci energetycznej (TEN-E)**. UE zwraca się do Albanii, aby przygotowała długofalowe plany infrastrukturalne, zrealizowała strategie niezbędne do zbadania potencjału w odniesieniu do morskich źródeł odnawialnych, w zakresie rozwoju powiązanych sieci i dekarbonizacji przemysłu i transportu, a także aby oceniła potrzeby inwestycji w infrastrukturę zwłaszcza w zakresie przesyłu energii elektrycznej, magazynowania oraz tworzenia inteligentnych sieci. UE podkreśla, że Albania musi zwiększyć efektywność oraz zgodność udzielania pozwoleń infrastrukturalnych z normami środowiskowymi.

UE odnotowuje, że Albania częściowo dostosowała ustawodawstwo do przepisów o **transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T)**, i wzywa Albanie do pełnego dostosowania oraz do wdrożenia powiązanego unijnego dorobku prawnego w odniesieniu do wszystkich rodzajów transportu. UE zwraca również uwagę Albanii na nowe rozporządzenie w sprawie TEN-T³², które weszło w życie w 2024 r. UE podkreśla, że Albania musi wzmocnić swoje ramy instytucjonalne i zdolności administracyjne na potrzeby rozwoju i monitorowania TEN-T. UE wzywa również Albanie do opracowania przyszłych priorytetowych projektów w ramach sieci TEN-T i do stałych postępów na rzecz realizacji projektów w ramach europejskiego korytarza transportowego „Bałkany Zachodnie – wschodnia część Morza Śródziemnego”.

UE zachęca Albanie do tego, aby dalej **zwalczała korupcję w obszarze sieci transeuropejskich** poprzez zastosowanie konkretnych środków na rzecz uczciwości, rozliczalności i przejrzystości, także w odniesieniu do zamówień publicznych, licencjonowania i pozwoleń oraz kontroli.

4. Rozdział 27 – Środowisko i zmiana klimatu

UE zachęca Albanie do zadbania o uwzględnianie wymogów ochrony środowiska podczas określania i wdrażania innych polityk sektorowych oraz o promowanie zasobooszczędnego, niskoemisyjnego rozwoju odpornego na zmiany klimatu. UE zaznacza także, że we wszystkich nowych inwestycjach należy już brać pod uwagę krajowe przepisy środowiskowe, zgodnie z unijnym dorobkiem prawnym.

³² Rozporządzenie (UE) 2024/1679.

UE odnotowuje, że Albania osiągnęła pewne postępy w dostosowywaniu przepisów do unijnego dorobku prawnego w odniesieniu do **horyzontalnego prawodawstwa środowiskowego**, często nazywanego „środowiskową praworządnością”, ale podkreśla, że Albania musi istotnie zwiększyć dostosowanie prawne oraz wdrażanie w tym sektorze. UE podkreśla, że należy wzmocnić zdolności w zakresie kontroli i egzekwowania przepisów, zwłaszcza w celu skuteczniejszego zapobiegania i przeciwdziałania przestępczości środowiskowej. UE odnotowuje, że konieczne jest dalsze dostosowanie, jeśli chodzi o oceny środowiskowe planów, programów i projektów. UE wzywa Albanie do zapewnienia faktycznego dostosowania i wdrożenia dyrektywy w sprawie oceny oddziaływania na środowisko³³ i dyrektywy w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko³⁴ w drodze kompleksowych ocen oddziaływania, tak aby zagwarantować, że przyjęcie odnośnych publicznych planów i programów oraz zatwierdzenie różnych projektów publicznych i prywatnych będą zgodne z unijnym dorobkiem prawnym dotyczącym unijnych ocen oddziaływania na środowisko, przy skutecznym udziale społeczeństwa w przygotowywaniu projektów i planów w obszarze środowiska. W tym celu zachęca się Albanie do wzmocnienia swoich zdolności i struktur administracyjnych i do zainwestowania znacznych zasobów.

UE zauważa, że zmiany w ustawie o obszarach chronionych (ustawa nr 21/2024) i przedłużenie obowiązywania przepisów z 2015 r. dotyczących inwestycji strategicznych budzą zastrzeżenia, jako że umożliwiają one masową turystykę i inwestycje przemysłowe w obszarach chronionych i obecnie pozwalają na prowadzenie działań, które mogą zagrażać walorom Albanii związanym z ekologią i bioróżnorodnością, w tym potencjalnym obszarom Natura 2000, co jest sprzeczne z normami UE.

UE zadowoleniem przyjmuje fakt, że Albania zobowiązała się do dostosowania przepisów do dyrektywy w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do 2026 r., a do dyrektywy w sprawie oceny oddziaływania na środowisko do 2027 r. i że w 2027 r. zamierza przyjąć plan działania obejmujący budowanie zdolności, harmonogram działań i monitorowanie. UE odnotowuje również, że Albania zamierza do 2027 r. zagwarantować, że wszystkie inwestycje infrastrukturalne i oceny środowiskowe będą w pełni zgodne z unijnym dorobkiem prawnym i że będzie się to wiązało z należytą koordynacją i oceną skutków.

³³ Dyrektywa 2011/92/UE zmieniona dyrektywą 2014/52/UE.

³⁴ Dyrektywa 2001/42/WE.

UE odnotowuje również postępy Albanii w dostosowywaniu przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego konwencji z Aarhus, w szczególności w zakresie dostępu do informacji, udziału społeczeństwa oraz dostępu do wymiaru sprawiedliwości; UE wzywa Albanie, aby kontynuowała te wysiłki. Podkreśla, że należy bardziej skupić się na tym, aby społeczeństwo, w tym organizacje społeczeństwa obywatelskiego, mogło zgłaszać zastrzeżenia do planów; apeluje do Albanii, aby podjęła szybkie działania w celu zajęcia się tymi kwestiami, zgodnie z dorobkiem prawnym dotyczącym konwencji z Aarhus. UE ponownie stwierdza, że równie ważne jest zadbanie o to, by osoby fizyczne i organizacje pozarządowe miały dostęp do sądów krajowych zgodnie z ugruntowanymi normami dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, również m.in. w sektorze przyrody, sektorze jakości powietrza i sektorze wodnym, w których nie ma wyraźnych przepisów prawa wtórnego UE i jest tylko orzecznictwo. UE jest jednak zaniepokojona faktem, że większe projekty inwestycyjne w zakresie infrastruktury są realizowane bez zapewnienia odpowiedniej przejrzystości i odpowiednich procesów konsultacji.

UE podkreśla, że Albania dostosowała swoje przepisy do dyrektywy ustanawiającej INSPIRE³⁵, i zwraca się o dalsze rozwijanie infrastruktury danych przestrzennych oraz o udostępnianie geoprzestrzennych danych środowiskowych. UE z zadowoleniem przyjmuje również ustanowienie międzyinstytucjonalnej grupy ds. przeciwdziałania przestępczości środowiskowej i podkreśla, że Albania musi dostosować przepisy do dyrektywy w tej sprawie³⁶. UE zaznacza też, że Albania musi dostosować przepisy do dyrektywy w sprawie odpowiedzialności za środowisko³⁷. UE zachęca także Albanie do aktywnego uczestnictwa w istniejących unijnych sieciach zajmujących się egzekwowaniem przepisów środowiskowych (np. MPEL, ENPE, EUFJE i EnviCrimeNet) i skupiających ekspertów z dziedziny ochrony środowiska i podkreśla, że należy zwiększyć zdolności wszystkich podmiotów w łańcuchu egzekwowania prawa, takich jak organy sądowe i inspektoraty środowiskowe, i wzmocnić ich odporność na próby wywierania na nie bezprawnych nacisków. UE odnotowuje, że Albania jest beneficjentem inicjatyw w ramach programu LIFE i chciałaby w przyszłości być w pełni stowarzyszona z tym programem. UE zwraca także uwagę na znaczenie wiarygodnego planowania finansowego w odniesieniu do wdrażania unijnego dorobku prawnego w przyszłości.

³⁵ Dyrektywa 2007/2/WE ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE).

³⁶ Dyrektywa (UE) 2024/1203.

³⁷ Dyrektywa 2004/35/WE.

UE odnotowuje, że Albania musi dołożyć większych starań, aby ulepszyć dostosowanie przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **jakości powietrza**; w tym celu musi m.in. rozszerzyć i usprawnić system monitorowania powietrza. UE zachęca Albanie, aby kontynuowała wysiłki w zakresie dostosowywania przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego jakości powietrza i wdrażania go, wzmocniła istniejący system monitorowania i struktury odpowiedzialne za zbieranie i przetwarzanie danych oraz za przyszłe przekazywanie Komisji sprawozdań, aby zwiększyła zdolności administracyjne i aby inwestowała w niezbędne zasoby kadrowe i w sprzęt. UE zaznacza, że Albania musi prowadzić stałe działania w celu dalszego ograniczania zanieczyszczenia powietrza. UE odnotowuje, że do 2026 r. Albania planuje zaktualizować swoją strategię w zakresie jakości powietrza i odnośny plan zarządzania, do 2028 r. poszerzyć monitorowanie i rozwinąć modelowanie, a do 2027 r. zapewnić publiczny dostęp do danych o jakości powietrza w czasie rzeczywistym. UE zachęca również Albanie, aby przed przystąpieniem do UE ratyfikowała protokół z Göteborga do konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości.

UE odnotowuje, że Albania wniosła o okres przejściowy, aby uzyskać zwolnienie z pełnego wdrożenia art. 13 i 19 dyrektywy (UE) 2024/2881 w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy do 2036 r. lub na okres 6 lat, licząc od daty przystąpienia do UE.

UE przyjmuje do wiadomości informacje przedstawione na poparcie tego wniosku. UE zwraca się do Albanii o ponowne rozważenie wniosku dotyczącego art. 19. Zdaniem UE konieczne będą bardziej szczegółowe informacje, zanim UE przyjmie stanowisko w sprawie wniosku dotyczącego art. 13; UE zwraca się do Albanii o przedstawienie szczegółowego planu wykonania wspomnianej dyrektywy obejmującego:

- a. sytuację dotyczącą dostępnych stacji monitoringu;
- b. obecne poziomy zanieczyszczeń;
- c. obecnie dostępne narzędzia monitorowania emisji;
- d. harmonogram wdrażania unijnego dorobku prawnego, w tym stopniowych działań zapewniających zgodność z wartościami dopuszczalnymi.

UE odnotowuje, że Albania wniosła o okres przejściowy, aby uzyskać zwolnienie z pełnego wdrożenia art. 4 dyrektywy (UE) 2016/2284 w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych i załącznika II do tej dyrektywy do 2036 r. lub na okres 6 lat, licząc od daty przystąpienia do UE.

UE przyjmuje do wiadomości informacje przedstawione na poparcie tego wniosku. Zdaniem UE konieczne będą jednak bardziej szczegółowe informacje, zanim UE przyjmie stanowisko w sprawie tego wniosku; UE zwraca się do Albanii o przedstawienie szczegółowego planu wykonania wspomnianej dyrektywy obejmującego:

- a. sytuację dotyczącą emisji do atmosfery i aktualnie podejmowanych działań w celu redukcji tych emisji;
- b. trudności, z którymi mierzy się Albania podczas realizacji celów redukcji emisji;
- c. obecnie dostępne narzędzia monitorowania emisji;
- d. harmonogram wdrażania unijnego dorobku prawnego, w tym stopniowego wprowadzania wartości dopuszczalnych.

UE odnotowuje wysoki stopień dostosowania albańskich przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego lotnych związków organicznych (LZO) w farbach i częściowy stopień dostosowania, jeśli chodzi o emisje tych związków. UE wzywa Albanie do wdrożenia stosownych dyrektyw i przeznaczenia odpowiednich zasobów finansowych i kadrowych.

UE odnotowuje, że Albania wniosła o okres przejściowy, aby uzyskać zwolnienie z pełnego wdrożenia art. 3 dyrektywy 2009/126/WE w sprawie odzyskiwania oparów paliwa na etapie II podczas tankowania pojazdów silnikowych na stacjach paliw oraz art. 3 ust. 1, art. 4 ust. 1, art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 1 dyrektywy 94/63/WE z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie kontroli emisji lotnych związków organicznych wynikających ze składowania paliwa i jego dystrybucji z terminali do stacji paliw do 2036 r. lub na okres 6 lat, licząc od daty przystąpienia do UE.

UE przyjmuje do wiadomości informacje przedstawione na poparcie tych dwóch wniosków w obszarze unijnego dorobku prawnego dotyczącego lotnych związków organicznych. Zdaniem UE konieczne będą jednak bardziej szczegółowe informacje, zanim UE przyjmie stanowisko w sprawie tych wniosków; UE zwraca się do Albanii o przedstawienie szczegółowych planów wykonania wspomnianych dyrektyw, obejmujących:

- a. obecną sytuację i dostępne technologie w odniesieniu do lotnych związków organicznych;
- b. inwestycje niezbędne do zapewnienia zgodności z celami UE;
- c. harmonogram wdrażania unijnego dorobku prawnego, w tym stopniowego wprowadzania unijnego dorobku prawnego.

UE odnotowuje, że Albania tylko częściowo dostosowała przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **gospodarowania odpadami** i musi podjąć znaczne wysiłki, aby zapewnić postępy w tym sektorze, w tym poprzez przeprowadzenie ocen oddziaływania na środowisko zarówno wytwarzania odpadów, jak i ich przetwarzania. UE odnotowuje, że Albania częściowo dostosowała przepisy do dyrektywy ramowej w sprawie odpadów³⁸, do dyrektywy w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego³⁹, rozporządzenia w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych⁴⁰ i do większości unijnego dorobku prawnego dotyczącego odpadów.

UE zaznacza, że konieczne jest dostosowanie przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych⁴¹. Ponadto UE zwraca uwagę na nowe akty w unijnym dorobku prawnym dotyczące odpadów w obszarze przemieszczania odpadów⁴² i w obszarze baterii⁴³, które to akty wprowadzają ostrzejsze wymogi w zakresie zrównoważoności oraz gospodarowania odpadami. UE zachęca do dalszego uwzględniania aspektów gospodarki o obiegu zamkniętym, a zwłaszcza niezwiązanych z odpadami aspektów cyklu życia produktów.

UE odnotowuje, że Albania zobowiązała się do zwiększenia poziomu zbliżenia swoich przepisów do unijnego dorobku prawnego w dziedzinie gospodarowania odpadami oraz do usprawnienia i wzmocnienia wewnętrznego systemu gospodarowania odpadami, w tym uruchomienia krajowej agencji ds. odpadów, a także do przyjęcia w tym celu w 2025 r. nowej ustawy dotyczącej gospodarowania odpadami i ustawy o rozszerzonej odpowiedzialności producenta.

³⁸ Dyrektywa 2008/98/UE.

³⁹ Dyrektywa 2012/19/UE.

⁴⁰ Rozporządzenie (UE) 2025/40. Dyrektywa 94/62/WE traci moc ze skutkiem od 12 sierpnia 2026 r., z określonymi wyjątkami, jak stanowi art. 70 rozporządzenia.

⁴¹ Dyrektywa 2019/904/UE.

⁴² Rozporządzenie (UE) 2024/1157.

⁴³ Rozporządzenie (UE) 2023/1542.

UE odnotowuje, że Albania wniosła o okres przejściowy, aby uzyskać zwolnienie z pełnego wdrożenia art. 11 i 22 dyrektywy ramowej 2008/98/WE w sprawie odpadów do 2036 r. lub na okres 6 lat, licząc od daty przystąpienia do UE.

UE przyjmuje do wiadomości informacje przedstawione przez Albanie na poparcie tego wniosku. Zdaniem UE konieczne będą jednak bardziej szczegółowe informacje, zanim UE przyjmie stanowisko w sprawie tego wniosku; UE zwraca się do Albanii o przedstawienie szczegółowego planu wykonania wspomnianej dyrektywy obejmującego:

- a. obecną sytuację dotyczącą wyzwań w gospodarowaniu odpadami, w tym problemów dotyczących infrastruktury i zbiórki;
- b. ograniczenia finansowe i techniczne, jeśli chodzi o zapewnienie do 2030 r. ogólnokrajowej zbiórki bioodpadów;
- c. kluczowe inwestycje, w tym szacowane koszty, niezbędne do wprowadzenia zintegrowanego systemu gospodarowania odpadami;
- d. strategię w zakresie zwiększania świadomości społecznej i uczestnictwa;
- e. harmonogram wdrażania, w tym stopniowego wprowadzania celów przewidzianych w unijnym dorobku prawnym.

UE odnotowuje, że Albania wniosła o okres przejściowy, aby uzyskać zwolnienie z pełnego wdrożenia art. 50 i 52 rozporządzenia (UE) 2025/40 w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych do 2040 r. lub na okres 10 lat, licząc od daty przystąpienia do UE.

UE przyjmuje do wiadomości informacje przedstawione na poparcie tego wniosku. Zdaniem UE konieczne będą jednak bardziej szczegółowe informacje, zanim UE przyjmie stanowisko w sprawie tego wniosku; UE zwraca się do Albanii o przedstawienie szczegółowego planu wykonania wspomnianego rozporządzenia obejmującego:

- a. recykling kluczowych materiałów i powiązane koszty transportu;
- b. inwestycje niezbędne do zapewnienia zgodności z unijnym dorobkiem prawnym UE;
- c. rozwój rozszerzonej odpowiedzialności producenta;
- d. zmiany ilości odpadów opakowaniowych powodowane ruchem turystycznym;
- e. wyzwania w zakresie wprowadzania systemu kaucyjnego i wspierania MŚP zajmujących się recyklingiem;
- f. strategię w zakresie zwiększania świadomości społecznej i uczestnictwa;
- g. harmonogram wdrażania, w tym stopniowego wprowadzania unijnego dorobku prawnego.

UE odnotowuje, że Albania wniosła o okres przejściowy, aby uzyskać zwolnienie z pełnego wdrożenia art. 5 i 6 dyrektywy Rady 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów do 2036 r. lub na okres 6 lat, licząc od daty przystąpienia do UE.

UE przyjmuje do wiadomości informacje przedstawione na poparcie tego wniosku. Zdaniem UE konieczne będą jednak bardziej szczegółowe informacje, zanim UE przyjmie stanowisko w sprawie tego wniosku; UE zwraca się do Albanii o przedstawienie szczegółowego planu wykonania wspomnianej dyrektywy, obejmującego:

- a. wyzwania w zakresie odchodzenia od składowania odpadów i obróbki wstępnej odpadów;
- b. inwestycje dotyczące składowania odpadów komunalnych, recyklingu i odzysku niezbędne do zapewnienia spełnienia wymogów unijnego dorobku prawnego;
- c. zdolności do recyklingu i koszty wywozu;
- d. obecną sytuację w zakresie kompostowania odpadów zielonych i recyklingu odpadów żywności;
- f. strategię w zakresie zwiększania świadomości społecznej i uczestnictwa;
- g. harmonogram wdrażania, w tym stopniowego wprowadzania unijnego dorobku prawnego.

UE odnotowuje postępy Albanii w dostosowywaniu przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego **jakości wody** i podkreśla, że należy przeznaczyć niezbędne zasoby administracyjne i finansowe, aby zapewnić skuteczne wdrożenie. UE odnotowuje też dostosowanie albańskich przepisów krajowych do ramowej dyrektywy wodnej. UE wzywa do sfinalizowania planów gospodarowania wodami w dorzeczu dla wszystkich obszarów dorzecza i do zapewnienia środków finansowych na wdrożenie planów. UE odnotowuje również, że Albania dysponuje dobrze ustrukturyzowanymi ramami instytucjonalnymi, jeśli chodzi o oczyszczanie ścieków komunalnych; odnotowuje także istotne potrzeby Albanii w zakresie inwestycji i zdolności w tym obszarze. UE zwraca uwagę na znaczenie utrzymania wysokich norm jakości wody dla ochrony zdrowia publicznego i ochrony środowiska. UE przypomina, jak ważny jest dostęp do bezpiecznej i czystej wody przeznaczonej do spożycia. UE wzywa także Albanie do dalszego dostosowywania przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego wody pitnej⁴⁴. UE podkreśla, że Albania musi dysponować planami szybkiej i skutecznej reakcji na powódzie. UE zachęca Albanie, aby podjęła działania względem nisko sklasyfikowanych kąpielisk, wdrażając stosowne środki zarządzania i, w razie konieczności, wprowadzając zakazy pływania, zgodnie z unijnym dorobkiem prawnym dotyczącym kąpielisk⁴⁵. UE podkreśla także, że należy opracować operacyjny system monitorowania wody, aby wskazać wody zanieczyszczone i wyznaczyć strefy narażone na zanieczyszczenia azotanami.

UE podkreśla, że Albania musi dostosować przepisy do dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej i przeznaczyć wystarczające zasoby na jej wdrożenie. UE wzywa Albanie, aby przyspieszyła postępy dotyczące dyrektywy w sprawie wód podziemnych, dążąc do pełnego dostosowania przepisów, i aby wzmocniła swoje zdolności administracyjne i techniczne. UE zwraca się do Albanii, aby usprawniła dostosowanie przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego norm jakości środowiska⁴⁶ poprzez ustanowienie systemu monitorowania oraz zwiększenie zdolności.

UE zaznacza, że mimo istotnych postępów w zakresie dyrektywy powodziowej Albania musi dysponować planami szybkiej i skutecznej reakcji na powódzie, a także zapewnić stałą koordynację z ramową dyrektywą wodną, wzmocnienie organów ds. ochrony ludności oraz prowadzenie konsultacji w kwestii podejmowania przyszłych wyzwań.

⁴⁴ Dyrektywa (UE) 2020/2184.

⁴⁵ Decyzja wykonawcza Komisji 2011/321/UE.

⁴⁶ Dyrektywa 2008/105/WE.

UE odnotowuje, że Albania wniosła o okres przejściowy, aby uzyskać zwolnienie z pełnego wdrożenia art. 4, 8, 11, 13 i 16 ramowej dyrektywy wodnej 2000/60/WE. UE odnotowuje, że Albania poinformuje o długości tego okresu, gdy sfinalizuje swój plan wykonania tej dyrektywy.

UE przyjmuje do wiadomości informacje przedstawione na poparcie tego wniosku. Zdaniem UE konieczne będą jednak bardziej szczegółowe informacje, zanim UE przyjmie stanowisko w sprawie tego wniosku; UE zwraca się do Albanii o przedstawienie szczegółowego planu wykonania wspomnianej dyrektywy, obejmującego:

- a. obecną sytuację w zakresie jakości wody oraz plany dotyczące monitorowania jakości wody;
- b. najważniejsze infrastrukturalne obiekty uzdatniania wody, wyzwania prawne i instytucjonalne związane z unijnym dorobkiem prawnym;
- c. szczegółowe informacje na temat bezpieczeństwa wody, monitorowania jakości i nowych zanieczyszczeń;
- d. wymagane inwestycje, koszty i harmonogram działań krótko-, średnio- i długoterminowych;
- e. harmonogram wdrażania, w tym stopniowego wprowadzania celów przewidzianych w unijnym dorobku prawnym.

UE odnotowuje, że Albania wniosła o okres przejściowy, aby uzyskać zwolnienie z pełnego wdrożenia art. 3 ust. 1, art. 4 ust. 1, art. 5 ust. 2, art. 6 ust. 1 i art. 7 dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych w 2027 r., do 2050 r. lub na okres 20 lat, licząc od daty przystąpienia do UE.

UE przyjmuje do wiadomości informacje przedstawione na poparcie tego wniosku. Zdaniem UE konieczne będą jednak bardziej szczegółowe informacje, zanim UE przyjmie stanowisko w sprawie tego wniosku; UE zwraca się do Albanii o przedstawienie szczegółowego planu wykonania wspomnianej dyrektywy, uwzględniającego wymogi dyrektywy (UE) 2024/3019 dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (wersja przekształcona) i obejmującego:

- a. obecną sytuację istniejących obiektów uzdatniania wody;
- b. inwestycje i środki budowania zdolności na potrzeby spełnienia wymogów wspomnianej dyrektywy;
- c. kluczowe etapy dotyczące zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych do 2040 r. i do 2050 r.;
- d. harmonogram wdrażania, w tym stopniowego wprowadzania unijnego dorobku prawnego.

UE odnotowuje, że Albania wniosła o okres przejściowy, aby uzyskać zwolnienie z pełnego wdrożenia art. 5 i 14 dyrektywy (UE) 2020/2184 w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz części A i C załącznika I do tej dyrektywy do 2040 r. lub na okres 10 lat, licząc od daty przystąpienia do UE.

UE przyjmuje do wiadomości informacje przedstawione na poparcie tego wniosku. Zdaniem UE konieczne będą jednak bardziej szczegółowe informacje, zanim UE przyjmie stanowisko w sprawie tego wniosku; UE zwraca się do Albanii o przedstawienie szczegółowego planu wykonania wspomnianej dyrektywy obejmującego:

- a. obecną sytuację w zakresie jakości wody pitnej oraz plany monitorowania;
- b. priorytetyzację inwestycji, finansowanie i plany na okres przejściowy dotyczące wyzwań w zakresie administracji, finansowania i przystępności cenowej;
- c. wysiłki finansowe i strategie budowania zdolności;
- d. główne etapy dotyczące monitorowania jakości wody, spełniania wymogów oraz zapewnienia do 2040 r. zgodności z podejściem opartym na ryzyku;
- e. harmonogram wdrażania, w tym stopniowego wprowadzania unijnego dorobku prawnego.

UE odnotowuje, że Albania wniosła o okres przejściowy, aby uzyskać zwolnienie z pełnego wdrożenia art. 3, 4, 5 i 6 dyrektywy 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego. UE odnotowuje, że Albania poinformuje o długości tego okresu, gdy sfinalizuje swój plan wykonania tej dyrektywy.

UE przyjmuje do wiadomości informacje przedstawione na poparcie tego wniosku. Zdaniem UE konieczne będą jednak bardziej szczegółowe informacje, zanim UE przyjmie stanowisko w sprawie tego wniosku; UE zwraca się do Albanii o przedstawienie szczegółowego planu wykonania wspomnianej dyrektywy, obejmującego:

- a. wskazanie wód zanieczyszczonych lub zagrożonych zanieczyszczeniem i wyznaczenie stref narażonych na zanieczyszczenia azotanami;

- b. opracowanie dobrowolnych zbiorów praktyki rolniczej i przyjęcie obowiązkowych planów działania dla rolników;
- c. monitorowanie jakości wody w celu kontrolowania zanieczyszczenia azotanami oraz ograniczenie stosowania azotu pochodzącego z odchodów zwierzęcych;
- d. harmonogram wdrażania, w tym stopniowego wprowadzania unijnego dorobku prawnego.

UE odnotowuje, że Albania wniosła o okres przejściowy, aby uzyskać zwolnienie z pełnego wdrożenia art. 3 i 6 dyrektywy 2006/118/WE w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu. UE odnotowuje, że Albania poinformuje o długości tego okresu, gdy sfinalizuje swój plan wykonania tej dyrektywy.

UE przyjmuje do wiadomości informacje przedstawione na poparcie tego wniosku. Zdaniem UE konieczne będą jednak bardziej szczegółowe informacje, zanim UE przyjmie stanowisko w sprawie tego wniosku; UE zwraca się do Albanii o przedstawienie szczegółowego planu wykonania wspomnianej dyrektywy, obejmującego:

- a. kryteria oceny stanu wód podziemnych (harmonogramu stosowania ogólnounijnych norm jakości wód podziemnych i ustanowienia oraz stosowania krajowych wartości progowych);
- b. określenie znaczących i utrzymujących się trendów wzrostowych w stężeniu zanieczyszczenia w częściach wód podziemnych zagrożonych zanieczyszczeniem i zdefiniowanie punktów inicjowania działań odwracających takie trendy;
- c. środki zapobiegania wprowadzaniu zanieczyszczeń do wód podziemnych lub ich ograniczania;
- d. wspieranie charakteryzacji, wytyczenia i procesu oceny statusu na poziomie części wód podziemnych;
- e. harmonogram wdrażania, w tym stopniowego wprowadzania unijnego dorobku prawnego.

UE odnotowuje, że Albania wniosła o okres przejściowy, aby uzyskać zwolnienie z pełnego wdrożenia planów, o których mowa w art. 7 dyrektywy 2007/60/WE w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim. UE odnotowuje, że Albania poinformuje o długości tego okresu, gdy sfinalizuje swój plan wykonania tej dyrektywy.

UE przyjmuje do wiadomości informacje przedstawione na poparcie tego wniosku. Zdaniem UE konieczne będą jednak bardziej szczegółowe informacje, zanim UE przyjmie stanowisko w sprawie tego wniosku; UE zwraca się do Albanii o przedstawienie szczegółowego planu wykonania wspomnianej dyrektywy, obejmującego:

- a. zakończenie trwających prac nad mapami zagrożenia i ryzyka powodziowego;
- b. finalizację planów dotyczących obszarów, na których występuje ryzyko powodziowe, i zatwierdzenie planów dotyczących dorzeczy;
- c. wdrożenie i monitorowanie wszystkich planów w związku z tym, że obecnie tylko jeden jest w toku;
- d. harmonogram wdrażania, w tym opracowania przepisów wykonawczych do celów zarządzania ryzykiem powodziowym i stopniowego wprowadzania unijnego dorobku prawnego.

UE przypomina o znaczeniu **ochrony przyrody** dla zachowania bioróżnorodności w Europie. UE wzywa do dostosowania przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego dzikiego ptactwa⁴⁷ i siedlisk⁴⁸ oraz do zwiększenia skuteczności monitoringu, zbierania danych i jasnego określenia odpowiedzialności organów, także na szczeblu samorządowym. Albania musi zakończyć proces dostosowywania przepisów pod kątem wszystkich obowiązków wynikających z tych dyrektyw i przyspieszyć ich wdrażanie. UE jest głęboko zaniepokojona faktem, że zmieniona ustawa o obszarach chronionych dopuszcza projekty infrastrukturalne, które mogą zagrażać bioróżnorodności i obszarom Natura 2000, i wzywa Albanię do podjęcia natychmiastowych działań w celu uzgodnienia odpowiednich przepisów krajowych z unijnym dorobkiem prawnym dotyczącym ochrony przyrody. UE wzywa również do dostosowania przepisów do unijnych norm ochrony przyrody. UE zachęca Albanię do tego, by przed udzieleniem zgody na realizację projektów infrastrukturalnych przeprowadzała ocenę zgodności tych projektów z unijnymi normami w zakresie bioróżnorodności i ochrony przyrody. UE zwraca się do Albanii o usprawnienie procedur licencjonowania i kontrolowania ogrodów zoologicznych i zamknięcia tych, które nie spełniają wymogów, a także o lepsze dostosowanie przepisów do rozporządzenia w sprawie konwencji CITES⁴⁹ poprzez wzmocnienie monitorowania i egzekwowania przepisów. UE zachęca Albanię do dalszego dostosowywania przepisów do rozporządzenia w sprawie dostępu i podziału korzyści⁵⁰, rozporządzenia w sprawie drewna⁵¹, rozporządzenia w sprawie egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa⁵², rozporządzenia w sprawie produktów niepowodujących wylesiania⁵³ i rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych⁵⁴ oraz do celów przewidzianych w globalnych ramach różnorodności biologicznej.

⁴⁷ Dyrektywa 2009/147/WE.

⁴⁸ Dyrektywa 92/43/EWG.

⁴⁹ Rozporządzenie (WE) 338/97.

⁵⁰ Rozporządzenie (UE) nr 511/2014.

⁵¹ Rozporządzenie (UE) nr 995/2010.

⁵² Rozporządzenie (WE) 2173/2005.

⁵³ Rozporządzenie (UE) 2023/1115.

⁵⁴ Rozporządzenie (UE) 2024/1991.

UE podkreśla, że należy ograniczyć wpływ **chemikaliów** na środowisko. UE zwraca się do Albanii o dostosowanie przepisów do rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych⁵⁵ i o przeznaczenie większych zasobów na egzekwowanie przepisów i prowadzenie kontroli. UE zaznacza, jak ważne jest dostosowanie przepisów do rozporządzenia REACH⁵⁶ i ich wdrożenie, w tym poprzez wzmocnienie zasobów przeznaczonych na kontrole, a także do rozporządzenia dotyczącego zgody po uprzednim poinformowaniu⁵⁷, dyrektywy w sprawie azbestu⁵⁸ i rozporządzenia w sprawie rtęci⁵⁹. UE zwraca się również do Albanii o zakończenie dostosowywania przepisów do rozporządzenia w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin⁶⁰. UE wzywa Albanię do dostosowania przepisów do dyrektywy w sprawie eksperymentów na zwierzętach i zwrócenia szczególnej uwagi na definicje w tym akcie. UE podkreśla także, że należy zintensyfikować wysiłki w celu dostosowania przepisów do Konwencji sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych, w szczególności w zakresie kontroli i egzekwowania przepisów.

UE odnotowuje, że Albania wniosła o okres przejściowy, aby uzyskać zwolnienie z pełnego wdrożenia art. 26, 29, 33, 34, 43, art. 89 ust. 2–3, art. 94 ust. 1 i art. 95 rozporządzenia (UE) nr 528/2012 w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych; okres ten ma trwać maksymalnie 12 miesięcy, licząc od daty przystąpienia do UE.

UE przyjmuje do wiadomości informacje przedstawione na poparcie tego wniosku. Zdaniem UE konieczne będą jednak bardziej szczegółowe informacje, zanim UE przyjmie stanowisko w sprawie tego wniosku; UE zwraca się do Albanii o przedstawienie szczegółowego planu wykonania wspomnianego rozporządzenia obejmującego:

- a. spełnienie wymogów dotyczących rejestracji produktów biobójczych;
- b. udostępnianie danych;
- c. wzajemne uznawanie i pozwolenia;
- d. harmonogram wdrażania unijnego dorobku prawnego, w tym stopniowego wprowadzania unijnego dorobku prawnego.

⁵⁵ Rozporządzenie (UE) nr 528/2012.

⁵⁶ Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006.

⁵⁷ Rozporządzenie (UE) nr 649/2012.

⁵⁸ Dyrektywa 2009/148/WE.

⁵⁹ Rozporządzenie (WE) nr 1102/2008.

⁶⁰ Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008.

UE odnotowuje niski poziom dostosowania albańskich przepisów do unijnego prawodawstwa dotyczącego **zanieczyszczenia przemysłowego i zarządzania ryzykiem**. UE wzywa Albanię do wzmożenia wysiłków w celu dostosowania przepisów do dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych i rozporządzenia w sprawie Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (E-PRTR), aby zapewnić w pełni zintegrowane podejście; wzywa też do ścisłego monitorowania procedury zmiany obu aktów. UE zwraca się do Albanii, aby podjęła konieczne kroki w celu konsekwentnego wdrażania unijnego dorobku prawnego dotyczącego Seveso. UE wzywa również Albanię do szybkiego dostosowania przepisów od prawodawstwa o azbestie, w szczególności dotyczące rozbiórek i gospodarowania odpadami. UE zwraca się do Albanii o zadbanie o to, aby po przystąpieniu jej oznakowanie ekologiczne stało się unijnym oznakowaniem ekologicznym. UE zwraca się do Albanii także o to, by dołożyła większych starań w kwestii EMAS i ułatwiała przedsiębiorstwom przyjmowanie tego systemu i prowadzenie kampanii informacyjnych.

UE odnotowuje, że Albania wniosła o okres przejściowy, aby uzyskać zwolnienie z pełnego wdrożenia kilku artykułów z rozdziałów II, III i V dyrektywy Rady 2010/75/UE w sprawie emisji przemysłowych na okres [10] lat, licząc od daty przystąpienia do UE. UE przyjmuje do wiadomości informacje przedstawione na poparcie tego wniosku w obszarze zanieczyszczeń przemysłowych. Uważa jednak, że potrzebne będą bardziej szczegółowe informacje, zanim będzie mogła zająć stanowisko w sprawie tego wniosku. Ten wniosek należy rozważyć również w odniesieniu do dyrektywy (UE) 2024/1785, która zmienia wspomnianą wyżej dyrektywę i zacznie obowiązywać od 2026 r. UE zwraca się do Albanii o przedstawienie szczegółowego planu wykonania przedmiotowej dyrektywy obejmującego:

- a. obecną sytuację w zakresie poziomów emisji przemysłowych;
- b. ustanowienie monitorowania, sprawozdawczości i udzielania pozwoleń w odniesieniu do instalacji przemysłowych;
- c. plan działań, dzięki którym obiekty przemysłowe będą w pełni spełniać wymogi dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych, określający również szacowane koszty;
- d. strategię przyjęcia rozwiązań w zakresie najlepszych dostępnych technik;
- e. inwestycje niezbędne do zapewnienia zgodności z celami unijnego dorobku prawnego;
- f. stopniowe wprowadzanie unijnego dorobku prawnego i harmonogram jego wdrażania.

UE odnotowuje częściowe dostosowanie albańskich przepisów do dyrektywy dotyczącej **hałasu**. UE wzywa Albanie do określenia, które drogi, koleje, porty lotnicze i aglomeracje wchodzą w zakres stosowania tej dyrektywy, i do przygotowania na tej podstawie strategicznych map hałasu i planów działania w zakresie hałasu. UE z zadowoleniem przyjmuje udział Albanii w Unijnym Mechanizmie **Ochrony Ludności**. UE zachęca do dalszego usprawnienia albańskiego systemu ochrony ludności. UE zwraca się do Albanii, aby podłączyła swój krajowy system informacji w sytuacjach nadzwyczajnych do wspólnego systemu łączności i informacji w sytuacjach nadzwyczajnych (CECIS).

W kwestii zmiany klimatu UE podkreśla, że Albania musi intensywniej dostosowywać swoje przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego klimatu, gdyż stopień tego dostosowania jest obecnie niewielki. UE z zadowoleniem przyjmuje pewne postępy, które osiągnęła Albania, przyjmując ustawę o **klimacie** i krajowy plan w dziedzinie energii i klimatu. UE podkreśla, że Albania musi nadal starać się wdrażać krajowy system szacujący emisje i usuwanie gazów cieplarnianych oraz zapewnić zgodność z wymogami sprawozdawczymi w ramach rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną. UE zwraca się do Albanii o przyjęcie długoterminowej strategii przewidującej osiągnięcie celu neutralności klimatycznej do 2050 r.

UE zachęca Albanie do dalszego dostosowywania przepisów do odpowiedniego unijnego dorobku prawnego dotyczącego jakości paliw, w szczególności mieszanek biopaliw oraz oleju napędowego wykorzystywanego w maszynach mobilnych nieprzeznaczonych do ruchu drogowego. UE zwraca się do Albanii o dostosowanie przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego substancji zubożających warstwę ozonową i fluorowanych gazów cieplarnianych.

UE podkreśla, że Albania powinna poczynić postępy w odniesieniu do unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), w szczególności jeśli chodzi o wprowadzenie i wdrażanie unijnych przepisów w zakresie monitorowania, raportowania i weryfikacji oraz akredytacji⁶¹, w tym przepisów w sprawie monitorowania, raportowania i weryfikacji w transporcie morskim⁶². UE podkreśla, że Albania musi także dostosować przepisy do prawodawstwa wtórnego dotyczącego EU ETS, w tym dotyczącego rejestru Unii, przydziału bezpłatnych uprawnień, sprzedaży na aukcji i sektora żeglugi.

⁶¹ Rozporządzenie wykonawcze (UE) 2018/2066 i rozporządzenie wykonawcze (UE) 2018/2067 ze zmianami.

⁶² Rozporządzenie (UE) 2015/757.

UE podkreśla również, że Albania musi zapewnić dostosowanie do mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (CBAM) i rozwinąć niezbędne zdolności w swojej administracji celnej; zwraca się do Albanii o rozpoczęcie przygotowań.

UE zaznacza, że konieczne są dalsze wysiłki dotyczące użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF). UE podkreśla, że nie dostosowano przepisów do norm CO₂ dla pojazdów osobowych, samochodów dostawczych i pojazdów ciężkich, i zwraca się do Albanii o wprowadzenie stosownych systemów monitorowania i raportowania⁶³.

UE zwraca się do Albanii, aby rozpoczęła prace nad ewentualnym systemem udzielania zezwoleń na wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla oraz nad zobowiązaniem przedsiębiorstw naftowych i gazowych do sfinansowania zdolności magazynowania do 2030 r.

UE zwraca się do Albanii, aby dalej **zwalczała korupcję w obszarze środowiska** poprzez zastosowanie konkretnych środków na rzecz uczciwości, rozliczalności i przejrzystości, także w odniesieniu do zamówień publicznych, licencjonowania i pozwoleń oraz kontroli.

* * *

Uwzględniając obecny stan przygotowań Albanii, z zastrzeżeniem spełnienia przez Albanie kryteriów pośrednich w klastrze 1, UE odnotowuje, że przy założeniu, że Albania musi nadal czynić postępy w dostosowywaniu przepisów do unijnego dorobku prawnego objętego poniższymi rozdziałami i we wdrażaniu tego dorobku, oraz bez uszczerbku dla wszelkich dodatkowych warunków ustanowionych w ramach przyszłych kryteriów określonych w odniesieniu do klastra 4, rozdziały te mogą zostać wstępnie zamknięte, jak tylko UE stwierdzi, że spełnione zostały następujące kryteria:

⁶³ Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2019/631 i rozporządzeniem wykonawczym (UE) 2021/392 dla samochodów osobowych i lekkich pojazdów użytkowych oraz rozporządzeniem (UE) 2019/1242 dla pojazdów ciężkich.

Rozdział 14 – Polityka transportowa

- Albania osiągnie wysoki poziom dostosowania przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego pobierania opłat za korzystanie z infrastruktury i opłat za przejazd.
- Albania dostosuje przepisy krajowe do wymogów unijnego dorobku prawnego dotyczącego transportu towarów niebezpiecznych, przepisów socjalnych w transporcie drogowym, zasad dostępu do zawodu przewoźnika drogowego oraz wymiarów i obciążeń niektórych rodzajów pojazdów ciężarowych, a także do dyrektywy w sprawie badań zdatości do ruchu drogowego⁶⁴ i do dyrektywy w sprawie dokumentów rejestracyjnych pojazdów⁶⁵.
- Albania dostosuje przepisy krajowe do przepisów o inteligentnym systemie transportowym w transporcie drogowym i kolejowym i rozpocznie ich wdrażanie.
- Albania zapewni pełne funkcjonowanie właściwego, niezależnego i skutecznego kolejowego organu regulacyjnego, krajowego organu ds. bezpieczeństwa i krajowego organu dochodzeniowego. Albania zapewni dostosowanie przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego bezpieczeństwa i interoperacyjności kolei.
- Albania dostosuje przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego zarządzania ruchem lotniczym, operacji lotniczych i zgłaszania zdarzeń lotniczych oraz dochodzeń w sprawie wypadków i incydentów lotniczych.
- Albania osiągnie wysoki poziom dostosowania przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego bezpieczeństwa morskiego i ochrony na morzu oraz podejmie działania niezbędne do usunięcia jej z „szarej listy”.
- Albania dostosuje przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego praw pasażerów we wszystkich rodzajach transportu i zagwarantuje, że w momencie przystąpienia do UE krajowe organy do spraw egzekwowania prawa będą odgrywać stosowną rolę.

⁶⁴ Dyrektywa 2014/45/UE.

⁶⁵ Dyrektywa 1999/37/WE.

Rozdział 15 – Energia

- Albania dostosuje przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego wewnętrznego rynku energii, w szczególności do pakietu dotyczącego integracji energii elektrycznej.
- Albania dostosuje przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego efektywności energetycznej i energii odnawialnej, w tym przepisów wykonawczych, i wykaże postępy w ich wdrażaniu.
- Albania dostosuje przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego interwencyjnych zapasów naftowych i do rozporządzenia w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej⁶⁶, w tym wyznaczy właściwy organ odpowiedzialny za zarządzanie zapasami energii i rozpocznie tworzenie faktycznych zapasów.

Rozdział 21 – Sieci transeuropejskie

- Albania dostosuje ramy prawne do rozporządzenia w sprawie TEN-E⁶⁷.
- Po odpowiednich konsultacjach Albania uzgodni z Komisją Europejską przyszłe priorytetowe projekty dotyczące TEN-T. Albania osiągnie wysoki poziom dostosowania przepisów do rozporządzenia w sprawie TEN-T⁶⁸ i zapewni wystarczające postępy w realizacji projektów w ramach europejskiego korytarza transportowego „Bałkany Zachodnie – wschodnia część Morza Śródziemnego”.
- Albania zapewni odpowiednie zdolności instytucjonalne i administracyjne, dbając przy tym o wysokie standardy uczciwości niezbędne do wykonywania obowiązków przewidzianych w unijnym dorobku prawnym objętym przedmiotowym rozdziałem.

⁶⁶ Dyrektywa 2009/119/WE i rozporządzenie (UE) nr 2019/941.

⁶⁷ Rozporządzenie (UE) 2022/869.

⁶⁸ Rozporządzenie (UE) 2024/1679.

Rozdział 27 – Środowisko i zmiana klimatu

- Albania dostosuje przepisy do horyzontalnego prawodawstwa środowiskowego⁶⁹ i wykaże wymierne postępy w osiągnięciu solidnych wyników wdrażania i egzekwowania przepisów w tym obszarze, w tym w odniesieniu do ocen oddziaływania (dyrektywa w sprawie oceny oddziaływania na środowisko i dyrektywa w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko), zwłaszcza w zakresie inwestycji infrastrukturalnych, i zapewni przy tym wypełnianie wymogów dotyczących udziału społeczeństwa, konsultacji transgranicznych i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w kwestiach środowiskowych. Albania wykaże, że będzie gotowa do skutecznego wdrożenia horyzontalnego prawodawstwa i do egzekwowania go przed datą przystąpienia do UE. Albania zapewni zgodność krajowej infrastruktury danych przestrzennych z dyrektywą INSPIRE.
- Albania dostosuje swoje przepisy do unijnego dorobku prawnego dotyczącego przestępczości środowiskowej i poczyni wymierne postępy w osiągnięciu solidnych wyników wdrażania przepisów o przestępczości środowiskowej, obejmującej przestępstwa przeciwko dzikiej faunie i pogarszanie stanu siedlisk, nielegalne przemieszczanie lub składowanie odpadów, zanieczyszczanie i nielegalny handel substancjami niebezpiecznymi.
- Albania będzie nadal dostosowywać przepisy do odpowiedniego unijnego dorobku prawnego dotyczącego jakości powietrza⁷⁰ i niektórych zanieczyszczeń atmosferycznych⁷¹. Będzie przekazywać coroczne raporty o emisjach zgodnie z dyrektywą w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych⁷², przyjmie krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz przedstawi analizę strategii efektywnych kosztowo redukcji emisji na 2030 r. Będzie nadal podejmować działania na rzecz poprawy jakości powietrza, w szczególności na obszarach, na których unijne wartości dopuszczalne są przekroczone; w tym celu opracuje lub zaktualizuje plany ochrony powietrza, o których mowa w dyrektywie w sprawie jakości powietrza⁷³.

⁶⁹ Dyrektywa Rady 2011/92/UE zmieniona dyrektywą 2014/52/UE, dyrektywa 2001/42/WE, dyrektywa 2003/4/WE, dyrektywa 2003/35/WE, dyrektywa 2004/35/WE, dyrektywa (UE) 2024/1203, dyrektywa 2007/2/WE.

⁷⁰ Dyrektywa (UE) 2024/2881.

⁷¹ Dyrektywa 2016/2284/UE.

⁷² Dyrektywa 2016/2284/UE.

⁷³ Dyrektywa (UE) 2024/2881.

- Albania będzie nadal dostosowywać przepisy do odpowiedniego unijnego dorobku prawnego dotyczącego odpadów, respektując hierarchię postępowania z odpadami, a także przeznaczy stosowne środki finansowe na inwestycje infrastrukturalne. Albania utworzy programy zapobiegania powstawaniu odpadów, przygotuje plany gospodarowania odpadami (krajowe i regionalne) zawierające informacje o wszystkich strumieniach odpadów oraz o rozwiązaniach dotyczących gospodarowania nimi, w tym o rodzajach i przepustowości infrastruktury gospodarowania odpadami, programach selektywnego zbierania i instrumentach ekonomicznych. Albania będzie dalej dostosowywać przepisy do unijnego dorobku prawnego w sektorze wodnym i opracuje plany gospodarowania wodami w dorzeczu dla każdego obszaru dorzecza leżącego w całości na jej terytorium, w tym części międzynarodowych obszarów dorzecza, które leżą na jej terytorium, oraz zapewni istnienie podstaw prawnych i mechanizmów do celów międzynarodowej koordynacji tych planów. Albania osiągnie wysoki poziom dostosowania przepisów do prawodawstwa dotyczącego wody pitnej i będzie kontynuować dostosowywanie do dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej.
- Albania będzie dalej dostosowywać przepisy do unijnego dorobku prawnego w zakresie ochrony przyrody⁷⁴, m.in. poprzez uchylenie niezgodnych przepisów wprowadzonych w drodze zmiany ustawy o obszarach chronionych (ustawa nr 21/2024) i uchylenie przepisów z 2015 r. dotyczących inwestycji strategicznych. Albania przedłoży Komisji wykaz proponowanych obszarów Natura 2000, w którym znajdzie się wystarczająca liczba rodzajów siedlisk i gatunków zgodnie z wymogami dyrektywy ptasiej i dyrektywy siedliskowej. Albania zapewni zdolności w zakresie zarządzania siecią Natura 2000, w tym poprzez nadanie odpowiedniego statusu ochronnego wyznaczonym obszarom i poprzez skuteczne wdrożenie niezbędnych środków ochrony służącym ochronie i poprawie stanu tych obszarów. Albania wykaże, że będzie w pełni przygotowana do zapewnienia, w dniu przystąpienia do UE, wdrożenia i egzekwowania wymogów przewidzianych w unijnym dorobku prawnym dotyczącym ochrony przyrody.

⁷⁴ Rozporządzenie (UE) 2024/1991, rozporządzenie (UE) nr 1143/2014, dyrektywa Rady 1999/22/WE, dyrektywa 2010/63/UE, dyrektywa 2009/147/WE, dyrektywa Rady 92/43/EWG, rozporządzenie (UE) nr 511/2014, rozporządzenie Rady (WE) nr 338/97, rozporządzenie (WE) nr 1007/2009, rozporządzenie Rady (EWG) nr 3254/91, rozporządzenie (UE) 995/2010, rozporządzenie (UE) 2023/1115, rozporządzenie Rady (WE) nr 2173/2005.

- Albania osiągnie wysoki poziom dostosowania przepisów do unijnego dorobku prawnego w obszarze chemikaliów⁷⁵, obszarze hałasu⁷⁶ i obszarze ochrony ludności oraz wykaże, że jest w pełni przygotowana do zapewnienia, w dniu przystąpienia do UE, wdrożenia i egzekwowania unijnych wymogów.
- Albania osiągnie wysoki poziom dostosowania przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego klimatu⁷⁷ i wykaże, że jest gotowa do wdrożenia i egzekwowania go w momencie przystąpienia do UE. Albania ustanowi solidne ramy monitorowania i sprawozdawczości, zgodnie z wymogami sprawozdawczymi w ramach rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną. Albania opracuje długoterminową strategię zgodną z unijnym celem dotyczącym neutralności klimatycznej na 2050 r.
- Albania osiągnie wysoki poziom dostosowania przepisów do unijnego dorobku prawnego dotyczącego handlu uprawnieniami do emisji, zwłaszcza poprzez przyjęcie przepisów o funkcjonowaniu unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS)⁷⁸ i zmian do tych przepisów. W szczególności Albania zapewni, że wprowadzono i egzekwuje się odpowiednie przepisy dotyczące monitorowania, raportowania i weryfikacji oraz akredytacji, a także monitorowania, raportowania i weryfikacji w sektorze morskim w ramach EU ETS w całym jego zakresie. Albania będzie dalej dostosowywać ustawodawstwo do przepisów dotyczących rejestru Unii, przydziału bezpłatnych uprawnień i sprzedaży na aukcji. Albania zapewni wystarczające postępy, aby w momencie przystąpienia do UE być w stanie wdrożyć mechanizm CBAM.
- Albania wykaże, że zdolności organów administracyjnych na wszystkich szczeblach, w tym służb kontrolnych, są odpowiednie i zadba przy tym o wysokie standardy uczciwości, w większym stopniu usprawni koordynację prac i wykaże, że wszystkie właściwe struktury administracyjne i odpowiednie szkolenia są zapewnione w odpowiednim terminie przed przystąpieniem do UE, aby umożliwić wdrożenie i egzekwowanie unijnego dorobku prawnego we wszystkich obszarach przedmiotowego rozdziału.

⁷⁵ Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008, rozporządzenie (UE) 2024/2865, rozporządzenie (WE) nr 1907/2006, rozporządzenie (UE) nr 649/2012, rozporządzenie (UE) 2019/1021, dyrektywa Rady 96/59/WE.

⁷⁶ Dyrektywa 2002/49/WE.

⁷⁷ Mowa przede wszystkim o: dyrektywie w sprawie EU ETS, rozporządzeniu o monitorowaniu, raportowaniu i weryfikacji w transporcie morskim, unijnym prawie o klimacie, rozporządzeniu w sprawie zarządzania unią energetyczną oraz unijnym dorobku prawnym dotyczącym substancji zubożających warstwę ozonową, fluorowanych gazów cieplarnianych, norm emisji CO₂ dla pojazdów, oznakowania samochodów, jakości paliwa, użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF), wychwytywania i składowania dwutlenku węgla, certyfikacji pochłaniania dwutlenku węgla i Społecznego Funduszu Klimatycznego.

⁷⁸ Zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE w sprawie EU ETS, ze zmianami.

Monitorowanie postępów w dostosowywaniu przepisów krajowych do unijnego dorobku prawnego i we wdrażaniu tego dorobku będzie kontynuowane przez cały czas trwania negocjacji.

UE podkreśla, że będzie wyjątkowo bacznie monitorować wszystkie poszczególne kwestie wspomniane powyżej z myślą o tym, aby Albania dysponowała zdolnościami administracyjnymi i zdolnością do zakończenia procesu dostosowywania przepisów we wszystkich sektorach objętych przedmiotowym klastrem, a także aby czyniła dalsze postępy we wdrażaniu i egzekwowaniu przepisów. Należy zwrócić szczególną uwagę na powiązania pomiędzy rozdziałami z przedmiotowego klastra a innymi rozdziałami negocjacyjnymi. Ostatecznej oceny zgodności ustawodawstwa Albanii z unijnym dorobkiem prawnym oraz zdolności wdrożeniowych Albanii można będzie dokonać dopiero na późniejszym etapie negocjacji. UE zwraca się do Albanii, aby oprócz wszelkich informacji, których UE może wymagać do celów negocjacji w sprawie przedmiotowego klastra i które należy przedstawić podczas konferencji, regularnie przekazywała Radzie Stabilizacji i Stowarzyszenia szczegółowe informacje pisemne na temat postępów we wdrażaniu unijnego dorobku prawnego.

Uwzględniając wszystkie wymienione powyżej kwestie, konferencja będzie musiała powrócić do tego klastra we właściwym czasie.

Ponadto UE przypomina, że między 16 czerwca 2025 r. a datą zakończenia negocjacji mogą wejść w życie nowe akty prawne stanowiące część unijnego dorobku prawnego.